

**Asociacija "Nacionalinė spauda"
Nacionalinė rajonų ir miestų laikraščių leidėjų asociacija
Lietuvos radijo ir televizijos asociacija
Interneto žiniasklaidos asociacija**

**Lietuvos Respublikos Prezidentūrai
Lietuvos Respublikos Vyriausybei
Lietuvos Respublikos Seimui**

Kopija

Lietuvos Respublikos Finansų ministerijai
Lietuvos Respublikos Kultūros ministerijai
Lietuvos Respublikos Susisiekimo ministerijai

Paštu siunčiama nebus

DĖL KORONAVIRUSO ĮTAKOS LIETUVOS ŽINIASKLAIDOS SEKTORIUI

**Vilnius
2020 03 17**

Šiuo raštu atkreipiame LR institucijų dėmesį į nerimą keliančią situaciją dėl Covid-19 sukeltos įtakos itin jautriame šalies nepriklausomos žiniasklaidos sektoriuje. Asociacijų, vienijančių didžiąją dalį Lietuvos žiniasklaidos priemonių, nariai vienas po kito praneša apie susidūrimus su reklamos užsakymų, leidinių iš uždaromų prekybos vietų atšaukimu, o tai tiesiogiai siejasi su žiniasklaidos priemonių pajamomis ir galimybėmis vykdyti savo veiklą.

Atkreipiame dėmesį, kad LR Vyriausybei paskelbus šalyje ekstremaliąją padėtį ir įvedus visuotinį karantiną, nepriklausomos žiniasklaidos veiklos tęstinumas ir kokybės išlaikymas valstybėje įgijo ypatingą svarbą. Visuomenė šioje krizinėje situacijoje turi būti nuolatos informuojama apie padėtį šalyje ir jokiomis aplinkybėmis informacijos stygius negali būti pateisinamas. Tikslios ir nešališkos informacijos greitas pateikimas yra ypatingai svarbus siekiant užtikrinti, kad šalyje nekiltų nepagrįsta panika. Svarbu pabrėžti, kad tikslios ir teisingos informacijos pateikimas yra atsvara socialinėse medijose sklindančiam milžiniškos dezinformacijos srautui.

Vis dėlto, anksčiau minėtos problemos dėl reklamos užsakymų atšaukimų, leidinių iš uždaromų prekybos vietų atšaukimų kelia grėsmę tiek nacionalinio, tiek ir regioninio lygmens žiniasklaidos priemonių funkcionavimo tęstinumui. Jau dabar susiduriame su finansinėmis problemomis, o karantinui tęsiantis, nesulaukus valstybės pagalbos, žiniasklaidos funkcionavimas gali būti praktiškai neįmanomas.

Ypač drastiškas reklamos užsakymų sumažėjimas jau šiuo metu daro neigiamą įtaką visos spausdintinės, radijo ir televizijos, bei interneto žiniasklaidos finansinei padėčiai. Prognozuojama, kad bendras reklamos rinkos susitraukimas gali siekti 60 mln. EUR per metus. Šiuo metu, interneto portalų duomenimis, per pastarąją savaitę atšaukta apie 750 tūkst. EUR, arba

50% kovo - balandžio mėnesio reklamos užsakymų ir toks procesas, akivaizdu, artimiausiomis savaitėmis tik stiprės. Radijo ir televizijos sektoriuje jau dabar fiksuojamas ne mažesnis nei 50% pajamų netekimas. Tuo tarpu dėl akivaizdžiai sumažėjusių spausdintinių leidinių pardavimų prekybos vietose prognozuojami dar 6 mln. EUR praradimai.

Pajamos iš prenumeratos taip pat yra nežinomos, kadangi jau pradeda strigti prenumeratos „Lietuvos pašto“ skyriuose procesas (didžioji prenumeratų dalis yra užsakoma pašto skyriuose). Prenumerata specializuotos kaimiškos spaudos atveju sudaro apie 75 proc. viso tiražo, o kitos spausdintinės žiniasklaidos atveju – iki pusės.

Žiniasklaidos sektoriaus atstovai imasi visų įmanomų priemonių siekiant patenkinti visuomenės poreikį žinoti naujausią ir svarbiausią informaciją. Atsižvelgiant į dabartinę sudėtingą situaciją ir aukščiau paminėtas aplinkybes, tam, kad išgyventų visų rūšių žiniasklaida, reikalingas valstybės palaikymas, bent iš dalies kompensuojant netenkamas komercines žiniasklaidos pajamas. Galimi valstybės paramos būdai:

- Ne mažiau kaip 4 mėnesių laikotarpiui atidėti mokesčių mokėjimą (GPM, Socialinio draudimo, PVM, pelno, ir kt.) žiniasklaidos sektoriaus įmonėms;
- Suteikti valstybės subsidiją darbo užmokesčiui;
- Suteikti supaprastintą, greitą, su valstybės garantijomis finansavimo galimybę (banko paskola, kredito linija);
- Įkurti fondą, kuris supaprastintomis sąlygomis galėtų administruoti žiniasklaidos bendrovėms skirtas pagalbos lėšas ar tai daryti per kitą Vyriausybės pavedimu įpareigotą instituciją;
- Supaprastinti viešojo sektoriaus viešuosius pirkimus informacijos sklaidai apie VRM, SAM, SADM, savivaldybių ir kitų Valstybės institucijų naujienas, taip informuojant skaitytojus ir gaunant viešojo sektoriaus pajamas;
- Suteikti subsidiją esamų siūstuvų infrastruktūros ir nuomos kaštams padengti;
- Padidinti socialinės reklamos kiekį nacionalinėse, regioninėse ir vietinėse žiniasklaidos priemonėse;
- Kompensuoti dalines periodinių leidinių spausdinimo išlaidas;
- Kompensuoti periodinių leidinių pristatymo išlaidas per AB „Lietuvos paštas“ karantino laikotarpiui.

Savo ruožtu norime padėti šaliai skleisti svarbią visuomenei informaciją. Prisidedame visais būdais: skleidžiame informaciją nacionalinėje, regioninėje ir vietinėje žiniasklaidoje, aktualią informaciją platiname trimis kalbomis (lietuvių, rusų, anglų), užtikriname informacijos sklaidą nuo pranešimų kūrimo iki publikavimo, užtikriname informacijos pasiekiamumą visais dažniausiai naudojamais TV, radijo, interneto kanalais, įskaitant straipsnių ir video prieinamumą socialiniuose tinkluose.

Asociacija „Nacionalinė spauda“
Nacionalinė rajonų ir miestų laikraščių leidėjų asociacija
Lietuvos radijo ir televizijos asociacija
Interneto žiniasklaidos asociacija

Mindaugas Reinikis
Rasa Navickienė
Gabrielė Andrašūnienė
Arnas Marcinkus